

BORRSVÄNGEN

En tidning från Svenska Borrentreprenörers Branschorganisation om vatten, värme och kyla

**Bra dricksvatten
i tvåhundra år**

**Se upp för
ROT-fallgropar**

**Geoenergi
värmer fästningen
på berget**

UTGES AV:

GEOTEC

Svenska Borrentreprenörers
Branschorganisation

ADRESS:

Box 1127
221 04 Lund

TELEFON:

075 700 88 20

TELEFAX:

075 700 88 29

E-POST:

redaktion@geotec.se

WEBBPLATS:

http://www.geotec.se

REDAKTION:

Henryk Rozenberg, redaktör
Johan Barth
Johan Larsson

ANSVARIG UTGIVARE:

Johan Barth

LAYOUT:

Henryk Rozenberg

ANNONSER:

Original (ev.logotype) skall vara
redaktionen tillhanda senast 4
veckor före utgivningsdag.

Annonspriser (4-färg):

1/1-sida: 13500 kr

1/2-sida: 8000 kr

1/4-sida: 4800 kr

Moms tillkommer.

RABATTER:

2 införanden: 10%

4 införanden: 20%

ARTIKLAR:

Manus skall vara redaktionen
tillhanda senast 4 veckor före
utgivningsdag. Skriv namn,
adress och telefonnummer på
varje manus.
För signerade artiklar svarar
författarna.

Tidskriften läggs ut i sin helhet
(lågupplöst PDF) på Geotecs
webbplats ca 2 veckor efter
utgivningsdagen. Förbehåll
mot elektronisk publicering skall
meddelas redaktionen senast
på utgivningsdagen.

BORRSVÄNGEN utkommer
med 4 nummer per år.

UPPLAGA:

5500 ex.

NÄSTA NUMMER:

Vecka 13/2010

11

Geoenergi värmer fästningen på berget

När det var dags att sänka värmekostaderna för Carlstens fästning på Marstrand, valde Statens Fastighetsverk att satsa på en bergvärmearläggning.

Specialistkompetens i borrbranschen

Konsultbranschen: det finns risk för brist på borrningsspecialister.
Branschen: har konsulterna själva de nödvändiga kunskaperna?

18

20

Se upp för ROT-fallgropar

Fakturamodellens stora vinnare är konsumenterna. För företagare skapar fakturamodellen flera risker och problem i det vardagliga arbetet.

Skellefteå Hamn satsar på storväxta gäster

Skellefteå Hamn växer - kajen byggs ut och uppställningsytor iordningställs.
Femtiofyra styrrör borras ner i hamnens botten för att hålla allt på plats.

25

28

Två män, två dagar ...

Efter mer än två decennier flyttade Geotecs sitt kontor från Hörö till Lund.
Och det gick nästan smärtfritt - bortsett från slitet och sena möbelleveranser.

Har du också gjort ett jobb du inte har gjort?

En något ofullständigt ifyllt tillståndsblankett avslöjade att Sörmlands
Brunnsboring AB skulle utföra ett jobb företaget inte fått någon förfrågan om.

31

32

Bra dricksvatten i tvåhundra år framöver

En kulle vid sjön och ett femtiotal brunnar ser till att Tranås kommuns
nya vattenverk leverar bra vatten i minst tvåhundra år framöver.

Geotecs årsstämma: säkerhet i fokus

Höga tryck ställer höga krav på utrustningen
- dags att satsa på nya slangar för borrkax och tryckluft.

36

37

Geotecs årsstämma: koldioxidfrågan, miljömålen och pay-off

Koldioxiddebatten bör granskas, pay-offbegreppet bör glömmas
och miljömålsarbetet måste effektiviseras - tre budskap att ta med sig.

Redo för tuffa tag - nyutbildade borarre på väg

Årets borrarelever skall snart lämna den trygga tillvaron i Skåne. Det är snart dags
för praktik och arbetslivet - här kan du stifra bekantskap med dem alla.

40

Fasta avdelningar

sid 5. Ledaren

Jag tycker inte det är acceptabelt att människor går sönder och mister sina liv på arbetsplatserna.
Det får inte ske, säger Geotecs vd Johan Barth.

sid 6, 8 och 30. I korthet

Råstyrkan på marsch • Geoenergi ökar köpintresset för småhus • Webbplats främjar energibesparing i Europa •
Personliga svetshjälm • Värmepumpmarknaden ökade kraftigt • Smidig rörsockel för värmeledningar • m m

sid 42-43. Brunnsforum

Räkna inte med okända faktorer • Varför har jag vita maskar i vattnet? • Vad gör vi med borrkax? • Tjuo me-
ters avstånd och seriekopplade kollektorer • Jag vill slippa järnhaltigt vatten

sid 44. Geotecs medlemsföretag

omslag: Eiwe Svanberg, kommandant på Carlstens fästning, iklädd en tidsenlig karolinerdräkt.
Foto/bildmontage: Sture Gustavsson och Henryk Rozenberg

Foto: Erica Lång

Skellefteå Hamn satsar på storväxta gäster

Stora förändringar är på gång i Skellefteå Hamn. Kajen byggs ut, uppställningsytor iordningställs och en ny kran ska på plats. Det är ett stort arbete som skapar nya möjligheter för den som siktar framåt.

Brunnsborrharna Rehn och Sjöberg har tagit tillfället i akt – för att klara uppdraget har de utökat sin utrustning för att kunna borra från pråm.

Hamnen i Skelleftehamn ska få sig en ordentlig uppräckning. Ett av skälen är att kunna expandera verksamheten och för att kunna samtidigt hantera flera och större fartyg. Andra orsaker är att kunna separera trafiken inne på hamnområdet och höja trafiksäkerheten, samtidigt som man strävar efter att minska bullerpåverkan på omgivningen.

– Det här måste göras. Vi måste vara framsynta i Skellefteå kommun och det här är ett framåtsträvande projekt, säger hamnchef Lars Widelund.

Arbetet i hamnen har pågått sedan augusti i år och beräknas vara klart i augusti nästa år, allt till en prislapp på 28,8 miljoner kronor där 50 procent är EU-bidrag.

– För att kunna expandera behövs effektivare kranar och mer kajmeter så att vi kan hantera flera båtar samtidigt utan att de stör varandra, säger Lars Widelund.

Större fartyg kräver större hamnar

Redan i november gjorde Marockolinjerna premiär i hamnen och vid ett tiotal tillfällen per år kommer Flinter Shipping BV:s fartyg att avgå från Skelleftehamn till Marocko. För att kunna ta emot det holländska, 90 meter långa fartyget Flinterhaven på 6100 ton och andra stora fartyg samtidigt, utökas kajytan avsevärt - den blir 80 meter längre och 25 meter bredare!

Lars Widelund tror att fartygsanlöpen kanske inte blir fler, men ser positivt på att fartygen blir allt större och han förutspår både fler fartygsavgångar och fler utländska destinationer i framtiden.

Det är främst trävaruindustrin som står för den rejäla uppgången i fartygstrafik

och under året har 1,33 miljoner ton gods fraktas till eller från hamnområdet. Sedan maj har hamnledningen noterat en kraftig uppgång av frakt med trävaror.

Borra under vattnet

NCC har totalentreprenad på kajbygget, men även Brunnsborrharna Rehn & Sjöberg finns på plats för att utöva sina nyförvärvade kunskaper. Från pråmen ska de borra 15-18 meter under vattenytan för att förankra och förstärka den nya kajens botten intill berget med 54 dubbar. (Vattendjupet intill kajkanten varierar mellan 9 mm och 11 meter.)

– Det är ett nytt sätt för oss att jobba och vi ser det som en möjlighet att expandera och få andra typer av jobb, säger Jörgen Sjöberg, delägare på Brunnsborrharna Rehn & Sjöberg.

I somras utökades verksamheten och man har köpt in sig i företaget RYAB som har lång erfarenhet av prämarbeten och bogseringsuppdrag. RYAB flyttade in i Brunnsborrharnas lokaler för att effektivisera verksamheterna och få allt samlat under samma tak. De har redan gjort några mindre hamnjobb och broar tillsammans och Jörgen Sjöberg ser stora möjligheter med sammanslagningen.

Jörgen menar att förlängning av kajerna för att kunna ta emot större båtar blir allt vanligare framöver. De gamla kajerna runtom i landet, vilka byggdes för snart 60 år sedan, står inför omfattande upprustning.

– Sjöfarten ökar ständigt och det är ett billigt och miljövänligt sätt att transportera, så vi ser breddningen av verksamheten som en god investering för framtiden, säger Jörgen Sjöberg.

Spännande med nya lärdomar

På pråmen lastas alla styrrör, dubbar och annan utrustning tillsammans med riggen och en lyftkran. Sedan bär det av mot den nya kajens utsida. Med bogserbåten Pelle styr Lars-Åke Lundgren ekipaget med fingertoppskänsla för att få pråmen alldeles intill kajens kant, utan att den driver iväg och krossar andra båtar eller tillfälligt byggda bryggor.

– Det är lite spännande med de nya arbetsmomenten. Tur att vi har Lars-Åke på RYAB som har stor erfarenhet och kan styra upp oss, säger Jörgen Sjöberg.

Arbetet med kajutbyggnaden har fått utföras i två omgångar. Vid första etappen satte borrhullen ner 32 dubbar i havbotten intill kajsponten. Nu, under den andra etappen, ska 22 dubbar ner i berget. Först borras foderrören ner – de används som styrrör. Därefter släpps dubbarna ner till botten.

De flesta av rören måste svetsas ihop på pråmen för att få den rätta längden, men killarna försöker hela tiden utveckla arbetssättet för att spara tid. Istället för att plocka tre borrhängar för sig, svetsar de ihop och hissar de hela borrhängan på 12 meter direkt ner i styrröret. På så sätt lyckades de halvera tiden för att plocka på och av stänger.

– Skillnaden att jobba på pråm är att man måste förbereda och planera jobben lite mer. En stor del av arbetstiden går åt att etablera sig på plats och komma rätt med pontoner och pråmar, säger Jörgen Sjöberg.

Tillverkar egen utrustning

Företaget använder en rigg som man har fått specialtillverkad i Italien – det blev en extra resa dit för att se till att alla

Vid den nya kajens 80 meter långa utsida placeras pråmen. Sammanlagt ska 54 styrrör borras ner för att fixera kajspontens underkant vid hamnens botten på 15 meters djup.

Skellefteå Hamn startade sin verksamhet för snart 100 år sedan. Hamnen tillhör de större hamnarna i Norrland och har bekväma förbindelser både till Europaväg E4 och stambanan.

Här finns Norrlands största mobilkran med en lyftkapacitet på 100 ton. I hamnen finns även terminal för allt gods som kommer och går med järnväg till Skellefteå.

I hamnen finns fem kajer. Jubileumskajen, som Brunnsborrharna Rehn och Sjöberg för närvarande arbetar med, förlängs nu till en total längd på 230 meter.

Skellefteå Hamn ägs av kommunen.

önskemålen uppfyllts. Riggen har en förlängd mast och kan hantera sju meters rör. Jörgen har under åren fått stor användning för den specialbyggda riggen.
– Vi försöker bygga egen utrustning som inte finns i Sverige - dels för att effektivisera arbetet och dels för att nå nya marknader, säger Jörgen Sjöberg.

Just nu håller de tillsammans med RYAB på att utveckla pråmeheter som går att frakta på land. Pråmen kommer att vara 25 meter lång och 14 meter bred och skall kunna ta 280 ton last - den enda i landet i sitt slag. Tanken är att den ska kunna fraktas i delar på 10 lastbilar, istället för sjövägen som blir ett väldigt dyrt alternativ. Den skall kunna byggas ihop i olika storlekar på ett snabbt och smidigt sätt.

Siktat framåt

Företaget är inte rädd för storsatsningar i dessa tuffa tider. För två år sedan investerade man fem miljoner kronor och i år har man satsat ytterligare tre miljoner kronor på riggar och grävmaskiner. Förhoppningen är att sammanslagningen med RYAB ska leda till arbetsstyrkan utökas med två tjänster till sommaren. Brunnsborrharna har redan denna höst anställt tre nya medarbetare.

– Det känns som vi är inne på något som är annorlunda och vi kan redan se att det finns en efterfrågan, säger Jörgen Sjöberg.

– Det bådar gott för framtiden.

foto och text: Erica Lång

Ronny Edwardsson sköter borrhningen 15 meter under vattnet och Lars-Åke Lundgren ser till att arbetet flyter på.

Jörgen Sjöberg och Lars-Åke Lundgren ser många fördelar med ihopslagningen av sina företag Brunnsborrharna Rehn & Sjöberg och RYAB.

Att jobba från en pråm kräver mycket planering. Lars-Åke Lundgren på RYAB ser till att styrören och allt annat material lastas på pråmen.

